

niát adják elő *Philippe Herreweghe* vezényletével. Műsorra kerül még idén a Don Giovanni is a Theater an der Wien és a prágai Marionett Színház előadásában, a Wiener Staatsoper társulatának vendégjátékában pedig, a Figaro házasságának taposolhatnak az érdeklődők. Egyedülálló vállalkozás az a hagyományteremtő nyári Wagner-fesztivál, amelynek műsorában ebben az esztendőben a Parsifal szerepel. A Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarát ezeken az esteken *Fischer Ádám* dirigálja, s a részben koncertszerű előadáson olyan művészek lépnek pódiumra, mint *Christian Franz*, *Matti Salminen*, *Günter von Kamen*, *Tomasz Konieczny* és *Németh Judit*. Emellett ismét szerepelnek a Művészetek Palotájában a világszene és a jazz legnevesebb előadói is, májusban *John Zorn*, jú-

niusban a Klezmatics jön, októberben pedig a libanoni *Rahib Abou-Khalil* lép fel. A kínálatban teljes musical-produkció is szerepel, hiszen a Fesztivál Színházban az Egy szerelem három éjszakája kerül színre. A kamarazene szerelmesei pedig annak örülhetnek, hogy a Bartók Vonósnégyes névadója hat kvartettjét adja elő szeptemberben, két estén. Ebben az esztendőben is lesznek ismét programsorozatok, hiszen Liszt Fesztivált, Nemzetközi Orgonafesztivált és Prima Vista is várja a publikumot.

A sajtótájékoztatón nemcsak a tapasztalatokról, tervekről hallhattak az érdeklődők, hanem megszólaltak a Művészetek Palotájának lakói is. *Kovács Géza*, a Nemzeti Filharmonikus Zenekar igazgatója örömmel számolt be arról, hogy az

együttes végre, a hosszú hányattatást követően, valódi otthonra lelt az épületben, s mostanra már birtokba is vette a próbatermeket és a koncerttermet. Elmondta azt is, jól tudnak együtt élni a többi lakóval, hiszen felismerték, ez közös érdekük. Boldogság számukra az is, hogy koncertjeik rendszeresen telt házakat vonzanak. *Kovács Géza* a nagysikerű szimfonikus körképről is ejtett néhány szót, kiemelve ennek a hazai zenekari sereg szemlének a jelentőségét. Emellett beszélt arról az új kezdeményezésről, amelynek a Művészetek Palotája lesz a helyszíne, s melynek keretében a zenekari menedzsment és a zenekari művészek számára rendszeresen tartanak konferenciákat, szakmai továbbképzéseket.

R. Zs.

Mozartra és Bartókra emlékezve

Idén negyedszázados, töretlen sikerét ünnepelte a Budapesti Tavasz Fesztivál, amely a kettős, Mozart- és Bartók-évforduló jegyében telt, ám emellett igazi ritkaságokat is kínált, mint például Charpentier tavaly bemutatott Három bibliai történetének francia-magyar koprodukciós előadása.

Bartók és Mozart évfordulója is az idei évre esik, így a Budapesti Tavasz Fesztivál mindkettőről megemlékezett. Igaz, Mozart művei nagyobb számban kaptak helyet a programban, jóval több tematikus estét szenteltek a bécsi klasszika komponistájának, mint a magyar zeneóriásának. Nem a tavaszi fesztivál sajtótájékoztatóján hangzott ugyan el, hanem a Nemzeti Hangversenyterem sajtó előtti átkeresztelésén, de kétségtelenül mutat egyfajta gondolkodásmódot, amit *Klenjanszky Tamás*, a Bartók év szakmai tanácsadója mondott, miszerint a 125 év nem olyan kerek, mint Mozart esetében a 250, ezért nem is annyira evidens, ráadásul a két zeneszerző között lévő 125 év korkülönbség miatt Mozart műveit sokkal könnyebb befogadni. Ezt arra a kérdésre fejtette ki, hogy miért áldozott arányaiban éppen százszor kevesebbet a magyar kormány a Bartók-évfordulóra, mint az osztrák a Mozart-évre.

A Tavasz Fesztivál egyik fénypontja és legemlékezetesebb eseménye kétségkívül a Nemzeti Filharmonikusok Bartók-jubileumot nyitó koncertje volt március 24-én a Művészetek Palotájában. Sajnos, a hangversenyt már előre kisebb botrányok övezték, *Kocsis Zoltán*, az est karmestere,

Vásárhelyi Gábor, *Bartók Béla* jogörököse és a Bartók-év védnöke, s velük együtt az egész zenei szakma kifogásolta, miért kellett egy nappal korábbra tenni a születésnapra tervezett koncertet. A hivatalos indoklás szerint ugyan ennek az volt az oka, hogy március 25-én Nagyszentmiklóson tartanak hivatalos ünnepséget, a párhuzamosan folyó koncertek azonban nem zárták volna ki egymást, egyébként is a Bartók-évfordulók hivatalos állami ünnepsége minden korábbi alkalommal a fővárosban volt a születésnapon. *Vásárhelyi Gábor* azt nyilatkozta, hogy a Nemzeti Hangversenyterem *David Barenboim* Bach-zongoraestje miatt volt foglalt, ezért tették a szervezők az előestére a Bartók-koncertet; a sors iróniája, hogy a művész az utolsó pillanatban lemondta a fellépést. Mindenesetre a szokatlan időponttól függetlenül a magyar hangversenyélet egyik legszebb és legértékesebb koncertjében volt része azoknak, akik jelen lehettek, igaz erre az idén már második Bartók-Pásztory-díját kiérdemlő, a Bartók-életmű bemutatásában elévülhetetlen érdemeket szerző *Kocsis Zoltán*, a Bartók-darabok megszólaltatásában jártas és rendkívül tehetséges *Kelemen Barnabás* és *Ránki Dezső* neve is garancia volt.

A Bartók-évforduló körüli problémákat csak súlyosbította, hogy az operaház *Vásárhelyi Gábor* tiltakozása ellenére mutatata be A csodálatos mandarint *Lőcsei Jenő* koreográfiájában. Ennek ellenére számos igazán remek előadásban hallhattuk a Bartók-műveit a fesztiválon, mint például Magyarországi Bartók Kórusok Bartók-emlékestjén és a Bartók Béla Emlékházban, de még a *Christopher Hogwood* vezényletével fellépő Bázeli Kamarazenekar is műsorára tűzte a nagy magyar zeneszerző Zene húros hangszerekre, ütőkre és cselesztára című darabját.

Mozart tulajdonképpen minden műfajjal jelen volt. Hat tematikus estén hat világhírű kvartett mutatta be vonósnégyeseit, megszólaltak operái, ezek közül *Kovalik Balázs* merész rendezésével váltott ki tetszést a három *Da Ponte*-librettóra készült opera, a Figaro házassága, a *Così fan tutte* és a Don Giovanni, de hatalmas sikert aratott az *Il re pastore* *Fischer Ádám* vezényletével a Dán Rádiózenekarral – alig engedték le a zenészeket a pódiumról – s megszólalt a *Zaide* a Magyar Rádió zenei együtteseivel, valamint a *Mitridate* a Budapesti Kamaroperával és *Fabio Pirona* vendégkarmesterrel. A szimfonikus művek és a kamaradarabok

is helyet kaptak a fesztivál programjában, ezek közül a legemlékezetesebbek a Salzburgi Mozarteum Zenekarának, a régi-zene együttes, az English Concert és Andrew Manze hegedűművész fellépése volt.

Természetesen a nem évfordulókhoz kötődő hangversenyek is többnyire nagyszerűek voltak: Maxim Vengerov hegedűművész sikerét kevés koncert szárnyalta túl, a Fischer Iván vezette Fesztiválzenekar a rendkívül fiatal Lang Lang zongoraművésszel közös estjén aratott babérokat, Lang Langot a közönség az első ütemektől kezdve a szívébe zárta. Az

Accademia di Santa Cecilia, Olaszország egyik legnevesebb együttese először játszott a tavaszi fesztiválon Érdekes volt a szimfonikus dzsesszkoncert is, amelyen többek között Szabados György Kantáta férfikarra című művének ősbemutatója hangzott el, és természetesen Rác Zoltán jubileumi hangversenyéről is szólni kell, amelyet művészi pályafutásának huszonötödik évfordulója alkalmából rendeztek. Charpentier ősbemutatója, amelynek tavalyi világpremierjét a Versailles-i Opera zeneigazgatója, Olivier Schneebeli vezényletével, Alföldi Róbert rendezésében magyar

művészek közreműködésével mutatták be a Versailles-i Királyi Kastély barokk zenei fesztiválján, igazi csemegének számított, hiszen második előadását itt Budapesten tartották a Három bibliai történetnek. Nemcsak azért volt érdekes, hiszen Charpentier műve több száz évvel később csendül fel először, mindezt a felejthetetlen előadás tette különlegessé. Szintén ritkasággal állt elő a Tomkins Énekegyüttes, amikor az Ars Longa Kamaregyüttes közreműködésével a Mátyás-templomban Andreas Rauch ünnepi kantátáiból állította össze műsorát. *Pál Eszter*

„Minden lépésemmel jobb helyzetbe szeretném hozni az együttest!”

Gyüdi Sándor hét sikeres év után ismét pályázik a Szegedi Szimfonikusok vezetésére

Gyerekként a muzsikát jobban szerette annál, hogy megélhetési forrásnak tekintse, ezért először matematika-fizika szakon szerzett diplomát. A zene azonban mindennapjai egyre nélkülözhetetlenebb részévé vált, így kórust alapított, majd a Zeneakadémia elvégzése után elfogadta a Szegedi Nemzeti Színház meghívását, s az operatagozat karigazgató-karmestere lett. Később, számos közös koncert után vezetőjéül választotta a Szegedi Szimfonikus Zenekar, Gyüdi Sándor éveken át sikerrel irányította az együttes életét, s kiemelkedő zenei és előadóművészi tevékenységéért idén a Liszt-díjat is átvehette. Most ismét megpályázza az igazgatói-karnagyi posztot, hiszen még számos tervét szeretné megvalósítani, s a zenekar értékes művészi munkájához is egyre jobb feltételeket kíván teremteni.

– Gordonkázni, majd énekelni tanult, s már gyerekkorában is jelentős zenei tehetségnek tartották, mégis első diplomáját matematika-fizika szakon szerezte. Miért nem rögtön a zenei pályafutását folytatta?

– Bár a téma gyermekkorom minden határpontján, az általános iskolai, majd a középiskolai tanulmányok végén felmerült, valahogy mégsem akartam hivatásos muzsikusi pályára lépni, talán éppen azért, mert sokkal jobban szerettem a zenét annál, semhogy megélhetési kérdéssé tegyem, s ezzel a zenélésemnek „anyagi” vonatkozásai is legyenek. Másrészt kamaszkorban az ember önmagának is kíméletlen kritikusa, így én sem éreztem magam elég tehetségesnek ahhoz, hogy igazán alkalmas legyek a művészi munkára. Nem is voltam kiemelkedő hangszerjátékos, bár örömmel – igaz, mérsékelt szorgalommal – csellóztam tizennyolc éves koromig. A zeneművészeti szakkö-

zépiskola helyett ezért a gimnáziumot választottam, majd a felsőoktatásban is civil pályát: a szegedi egyetemet. Gimnáziumi tanár akartam lenni, és bár a bölcsész szakok is érdekeltek, végül a matematikát és mellé a fizikát választottam.

– S később mi fordította ismét a muzsika felé?

– A zenélést természetesen nem hagytam abba, sőt, Szegedre kerülve egyre inkább ezzel foglalkoztam. Egyetemista barátaimmal megalapítottam a Canticum Kamarakórust, és az együttéklés, darabtanulás folyamán valahogy „kiválasztódtam” arra a feladatra, hogy szakmailag is irányítsam az együttest. Ennek a kihívásnak minél jobban meg akartam felelni, ezért sokat foglalkoztam az ehhez szükséges területekkel, például énekelni tanultam. S ha már úgy alakult, hogy rendszeresen vezényelhettem egy ilyen kiváló, rövid idő alatt nemzetközi sikereket elérő

együttest, a dirigálás terén is igyekeztem egyre jobbá válni. Közben azt vettem észre, hogy zenéléssel töltöm az időm túlnyomó részét, a muzsika és nem az egyetemi tanulmányok érdekelnek igazán. Bár a saját képességeimről alkotott véleményem lényegében nem változott, rájöttem, hivatásként is a zenével szeretnék foglalkozni. S annak ellenére, hogy másodéves egyetemistaként már eldöntöttem, nem matematikát, hanem elsősorban éneket akarok a gimnáziumban tanítani, csak az egyetemi diploma megszerzése után felvételiztem a Zeneakadémiára.

– Közel húsz esztendeje, 1988-ban – miután dirigensi diplomáját is megszerezte –, szerződött a Szegedi Nemzeti Színházhoz. Miért erre a teátrumra esett a választása?

– A színház választott engem. Zeneakadémistaként városi ösztöndíjjal tanultam, cserébe azt vállaltam, hogy a számomra